

Szanowni Państwo,

Temat zanieczyszczenia powietrza to jeden z głównych tematów debaty publicznej w obszarze ochrony środowiska i zdrowia. Jako organizacja, której celem jest poprawa jakości powietrza w naszym kraju, chcemy przybliżyć wyborcom plany poszczególnych komitetów wyborczych w tym zakresie. W związku z tym przesyłamy kwestionariusz, w którym pytamy o najważniejsze działania dotyczące poprawy jakości powietrza w Polsce. Pytania zostały podzielone na trzy części: dotyczące zanieczyszczeń wynikających z niskiej emisji, zanieczyszczeń transportowych oraz przemysłowych. Prosimy o przedstawienie swoich planów działań podejmowanych w tych obszarach w nadchodzącej kadencji. Państwa odpowiedzi zostaną opublikowane na portalu SmogLab.pl, naszych stronach internetowych oraz na profilach społecznościowych alarmów smogowych.

Z wyrazami szacunku,
Polski Alarm Smogowy

EMISJE Z BUDYNKÓW

Głównym problemem polskiego powietrza jest emisja zanieczyszczeń z domowych urządzeń grzewczych. W samych budynkach jednorodzinnych działa około 4 milionów tzw. „kopciuchów”, czyli przestarzałych kotłów na węgiel i drewno emitujących duże ilości zanieczyszczeń. Niestety program, który miał wspierać wymianę źródeł grzewczych w budynkach jednorodzinnych jest wysoce nieefektywny. W ciągu pierwszego roku działania tego programu zdołano podpisać jedynie 20 000 umów na wymianę źródeł ciepła. Brakuje programu wspierającego wymianę „kopciuchów” w budynkach wielorodzinnych. Na plus należy zaliczyć wprowadzenie ulgi termomodernizacyjnej czy standardów emisyjnych dla kotłów na paliwa stałe, dzięki czemu ograniczona została sprzedaż „kopciuchów”.

1. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierza Państwo wprowadzić w celu jak najszybszej likwidacji ponad 4 milionów wysoko emisyjnych pieców i kotłów w:
 - a) budownictwie jednorodzinnym?
 - b) budownictwie wielorodzinnym?

ODP:

- (1) Wymiana pieców, kotłów i kominków w gospodarstwach domowych.**
- (2) Realne wsparcie ze środków z handlu emisjami dla ograniczenia zużycia energii m.in. poprzez termomodernizację budynków. Dotyczy to zarówno domów mieszkalnych, jak i lokali usługowych i przemysłu.**
- (3) Rozwój sektora elektroenergetycznego: połączenie rozwoju inteligentnych sieci z technologiami energetyki rozproszonej.**

2. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierza Państwo wprowadzić w celu wsparcia termomodernizacji w:
 - a) budownictwie jednorodzinnym?
 - b) budownictwie wielorodzinnym?

ODP:

- (1) Termomodernizacja co najmniej 1,5% - 2,0% budynków mieszkalnych rocznie, poprzez wykorzystywanie m.in. środków z systemu handlu emisjami (EU-ETS).**
- (2) Rozwój budownictwa energooszczędnego i pasywnego poprzez wprowadzenie ulg podatkowych.**
- (3) Kontynuacja rozwoju programu „Czyste Powietrze” zoptymalizowanego pod kątem głębokich termomodernizacji oraz bezemisyjnych źródeł ogrzewania.**

3. Jaki mają Państwo pomysł na usprawnienie Programu Czyste Powietrze?

ODP:

- (1) Optymalizacja pod kątem głębokich termomodernizacji oraz bezemisyjnych źródeł ogrzewania.**
- (2) Wyrównanie dopłat do paneli fotowoltaicznych również dla małych i średnich przedsiębiorców.**

4. Jakie źródła finansowania programów wspierających wymianę starych źródeł ciepła i termomodernizacji budynków planują Państwo wykorzystać. Proszę podać kwoty w horyzoncie najbliższej kadencji Sejmu oraz źródła z jakich pochodzić będą środki finansowe.

ODP:

- (1) Blisko 200 mld zł w kolejnej dekadzie potrzebuje polska energetyka na konieczną modernizację.**
- (2) Wykorzystanie środków m.in. z systemu handlu emisjami. Wpływy z EU ETS w zależności od cen uprawnień mogą sięgnąć w latach 2020 – 2030 nawet 100 mld zł i z założenia powinny prowadzić do obniżania kosztów systemu energetycznego.**
- (3) Zwiększenie ulgi podatkowej z 53tys PLN do kwoty odliczenia do około 90tys PLN, zachowując finansowanie 70/30.**

ZANIECZYSZCZENIA Z TRANSPORTU

Drugim poważnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest transport samochodowy. Jest to szczególnie odczuwalne w dużych miastach, gdzie roczne normy dla stężeń dwutlenku azotu są znacznie przekraczane. Polska stała się śmietnikiem Europy Zachodniej – rocznie do naszego kraju sprowadzanych jest ponad 1 milion używanych samochodów (2018 rok), a ich średni wiek to 12 lat. Wciąż kwitnie proceder wycinania filtrów DPF. Samorządy nie posiadają praktycznie żadnych narzędzi prawnych, dzięki którym mogłyby ograniczyć ruch najbardziej zanieczyszczających samochodów w miastach.

1. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierzają Państwo wprowadzić w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu?

ODP:

- (1) Przesunięcie środków z wielomiliardowych inwestycji z żeglugi śródlądowej na rozwój infrastruktury kolejowej oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.**
- (2) Zwiększenie liczby połączeń pasażerskich i budowę zintegrowanych węzłów transportowych (dogodnych miejsc na przesiadki) umożliwiających łączenie podróży koleją, komunikacją miejską, rowerem oraz parkowanie.**
- (3) Wspieranie inwestycji w sektorze transportu elektrycznego, m. in. przez budowę stref ładowania samochodów elektrycznych.**

2. Czy zamierzają Państwo wprowadzić ograniczenia w imporcie starych, wysokoemisyjnych samochodów? Jeśli tak, to jakie?

ODP:

- (1) Nie. Ludzie kupują stare samochody, gdyż nie stać ich na kupno nowego. Często wiąże się to z wzięciem kredytu na wiele lat. Należy zmienić radykalnie system podatkowy i model gospodarki w Polsce, w taki sposób, aby w kieszeniach Polaków zostawało więcej pieniędzy. Dzięki temu, moglibyśmy pozwolić sobie na zakup nowszych samochodów, które posiadają niską emisję spalin.**

3. Jakie rozwiązania planują Państwo wprowadzić w celu wyeliminowania wycinania filtrów DPF?

ODP:

- (1) Kary dla warsztatów i dla właścicieli samochodów uprawiających takie praktyki. Kary powinny być finansowe, ale również powinniśmy zastanowić się na penalizowaniu recydywistów (możliwość nowelizacji KK).**

4. Jakie rozwiązania planują Państwo wprowadzić w celu ograniczenia emisji z samochodów w miastach? Czy wspierają państwo wprowadzenie stref czystego transportu opartych o wiek i klasę emisyjną samochodu?

ODP:

- (1) Nie. Nie wyobrażamy sobie możliwości zabronienia poruszania się w niektórych strefach miastach np. rodzinom z 2-3 dzieci, lub przedsiębiorcom (np. restauratorowi dowożącemu produkty do restauracji lub załatwiającemu wiele spraw w urzędach miasta czy podatkowych). Należy zachęcać ludzi do przesiadania się na zielony transport rowerowy, hulajnogowy czy publiczny zbiorowy. Zachęty i edukacja – tak, zakazy – nie. Wolność jednostki podstawą funkcjonowania w społeczeństwie.**
- (2) Rozwój terenów z parkingami „Park&Ride”, które umożliwią osobom regularnie dojeżdżającym do miast na wygodne przesiadanie się do komunikacji miejskiej.**
- (3) Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych oraz systemów rowerów miejskich.**

ZANIECZYSZCZENIA PRZEMYSŁOWE

Protesty społeczne w wielu polskich miastach i miasteczkach dobitnie wskazują, że kontrola nad emisjami z zakładów przemysłowych jest niewystarczająca. Kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń środowiskowych są rozmyte, a służby kontrolne nie prowadzą skutecznych działań. Zapowiadana reforma służb ochrony środowiska nie przyniosła oczekiwanej poprawy w tym zakresie.

1. Jakie rozwiązania zamierzają Państwo wprowadzić w celu zwiększenia kontroli nad zakładami przemysłowymi w zakresie emitowanych zanieczyszczeń (zarówno więksi przedsiębiorcy jak i mniejsze zakłady)?

ODP:

- (1) Wprowadzić należy wyższe normy na zakłady przemysłowe.**
- (2) Należy przeprowadzać niezapowiedziane, cykliczne kontrole zakładów przemysłowych.**

2. Czy planują Państwo reformę Inspekcji Ochrony Środowiska, jeśli tak to jakie rozwiązania Państwo postulują?

ODP:

- (1) Inspektorat Ochrony Środowiska często neguje wyniki badań jakości powietrza. Należy przeprowadzić audyt IOŚ i wykazać luki prawne i operacyjne. Następnie wprowadzić stosowne zmiany.**

3. Czy planują Państwo zaostrzyć regulacje prawne dotyczące wwożenia do Polski odpadów i ich przetwórstwa na terenie naszego kraju?

ODP:

- (1) Konfederacja jako jedyne ugrupowanie w wyborach do Sejmu RP postuluje całkowity zakaz importu śmieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**